

Csengélei Kronika

* INFORMÁCIÓS LAP *

VIII. évfolyam 17. szám

1999. szeptember 1.

Papp István újra itthon

Interjúnk első része a 301. oldalon kezdődik!
(fotó: Molnár Mihály)

● *A falugazdász rovata*

Fontos információk

Ha a földalapú növénytermelési támogatási igénylést az 1999. május 1-jén megjelent Csengelei Krónika 143. oldalán leírtak szerint a gazdálkodó sikeresen rendezte és az FM Hivatal határozatát elnyerte, majd ezt követően igényelte az APEH Csongrád Megyei Igazgatóságától a 9911-es nyomtatványon, akkor az I. félév részlete kiutalásra került.

Felhívom ezen termelők szíves figyelmét, hogy most két feladat van ehhez kötődően szeptember 15. és október 15. között:

- a falugazdásztól átvenni az államháztartással szembeni I. félévi bevallás visszaadható példányát
- ugyanakkor tájékozódni lehet, hogy a támogatás különbözetét (második felét) milyen nyomtatványokon és mennyi számlával szükséges igazolni.

Ezt követően az APEH Csongrád Megyei Igazgatóság részére az adózás rendjéről szóló 1999.évi XCI. törvény alapján és annak megfelelően tudja benyújtani a termelő az igénylését.

Itt jegyzem meg, hogy a felvett pénz értékét számlákkal akkor is igazolni kell, ha a második részt nem kívánja felvenni a termelő.

Tehát az ügyintézési határidő: 1999. szeptember 15-től október 15-ig.

Már az előző évben is tapasztalható volt, hogy a falugazdászokon túl a FVM Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatal munkatársai is részt vesznek az ellenőrzésekben.

A közelmúltban a belvíz károsodást és a jelentéseinek a valóságát vizsgálták a helyszínen. Jelenleg a vetetlen területek, a gyomosodás (gazdátlanság) a vizsgálat tárgyai. Ezt követi szeptemberben a "Földalapú növénytermelési támogatás" igénylésének

vizsgálata a jogosságát és megalapozottságát jegyzőkönyvezéssel rögzített írásba foglalással. Ezeket elvégezve máris az állattenyésztés területén - elsősorban a tehéntámogatás igénylésének esetében - tesznek látogatást és megállapításaikról jegyzőkönyvet készítenek.

Zárásként a december és január hónapokban a VPOP vizsgálódása esedékes a gázolaj jövedéki adó visszatérítés igénylőinél.

A fentiekről csak azért teszek említést, hogy az ide vonatkozó iratokat egy helyen, könnyen bemutatható állapotban helyes tartani.

Támad a parlagfű! Sok embernek okoz gondot a virágpor allergia, különösen ilyenkor, nyáron, az ősz közepéig.

Az első számú közellenség ebben a témában a parlagfű virágpora, mely növény csak ebben az évszázadban kezd egyre nagyobb teret nyerni hazánkban!

Az ÁNTSZ rendelete szerint mindenki köteles az általa művelt, illetve tulajdonában lévő területen a parlagfű irtását elvégezni. Aki ennek a kötelezettségének nem tesz eleget, az ellen szabálysértési eljárást kell kezdeményezni!

Augusztus 25-én felmérés történt a fertőzőtség mértékéről.

Gregus Sándorné

Eringben jártam

Négy évvel ezelőtt az akkori eringi polgármester, Peter Hoffmann egy csengelei kiállítás után megkérdezte tőlem, volna-e kedvem náluk is kiállítani a fotóimat. Idén májusban megismételte kérését és én igent mondtam.

Nagy izgalommal készültünk férjemmel az útra. Izgultunk, hogy a határokon a sok pecsét mind a helyére került a vámpapírokon, ne legyen gond a hazajövetelnél. Nagy szorongással vártuk, hogy fogadják a magyar táj fotóit Eringben.

Szerencsés megérkezés után nagy szeretettel fogadtak az Infozentrumban. Csekély angol és még kevesebb német tudásommal elmeséltük a "kalandos" utunkat, a végig tartó esőt, a sok peccételést, majd a kis panzióba indultunk.

Egy kedves családnál, Reichenbacheréknél szállásoltak el bennünket egy hétre. Az itt eltöltött időben sok-sok meglepetés ért bennünket. Teljes családi légkörben - úgy, mint itthon - töltöttük napjainkat a család életébe beolvadva. Együtt söröztünk a házigazdával, fiával, közösen kávéztunk délutánoként az egész családdal és barátaival.

Nem csak a fogadtatás volt forró, hanem a nappalok is, a meleg ruhát nem kellett elővenni. Remekül éreztük magunkat.

A kiállítás rendezésekor is ért meglepetés. Nem tudtam, hogy másik fotós is állít ki képeket. A fiatal, magyar származású Franz Kökény művészi virágképekkel szerepelt. A kiállítás nagy siker volt. Jól mutattak együtt a magyar tájfotók és a német virágfotók.

A kiállítás támogatója Gottfried Strahberger megnyitó beszéde után Imme Rosenberg mutatta be a két fotográfus életútját. A megnyitón kb. 50-en voltunk. Egy kis meglepetést vittem: hazai sajtos pogácsát és BB-pezsőt. Az első nap 850, egy hét alatt a vendégkönyv szerint kb. 3 ezer látogató volt. A legnagyobb élményem az volt, hogy Eringben az utcán, az étteremben idegen emberek gratuláltak a szép fotókhoz. Honnan tudták, hogy én vagyok a szerző?

Az ott töltött 9 nap alatt még a gondolatom is lesték. Köszönet Peter Hoffmannak és barátainak, az Infozentrum dolgozóinak. Köszönöm a kellemesen vidáman eltöltött estétet, a vicces - lyukas korszóból - történi sörivást! Végignéztük a Csengelén készült videófilmet. Némelyik este teljes nyelvi zűrzavar volt. Magyar, német, angol szavakkal és tíz ujjunkkal értettük meg egymást. Szenzációsan éreztük magunkat!

Napközben a kicsi gyöngyszem városokat jártuk, az Európa Rezervátumot és sok-sok fotót készítettem Eringről és környékéről. Majd ezeket is - ha lesz rá alkalom - bemutatom.

Nehéz szívvel jöttünk haza a kiállítás és nyaralás végén. Új

barátainktól búcsút vettünk, Thomas és felesége távozásunkkor ajándékokkal is elhalmozott. A kocsiban beszéltünk hazafelé jövet, hogy ide legközelebb is eljövünk, mert itt igazán pihentünk és a nagyon szép vidéken nagyszerű emberek között eltöltött napok felejthetetlenek maradnak.

Köszönetet szeretnék mondani az Európa Rezervátumnak, az eringi Infozentrumnak, Peter Hoffmannak, Imme Rosenbergnek és Beate Brunnigernek a szép kiállítás megrendezéséért és a meleg fogadtatásért! Köszönet a szívélyes vendéglátásért Maria Reichenbachernak és az egész családjának, Arthurnak és barátainak, Thomasnak és feleségének, az eringi polgármesternek és feleségének!

Nacsa Jánosné

Sörözés Braunauban eringiek társaságában

(fotó: Nacsa János)

Ich war in Ering

Vor Vier Jahren hat der damalige Bürgermeister, Peter Hoffmann nach einer Ausstellung in Csengele mich gefragt ob ich nicht Lust hätte meine Fotos auch dort auszustellen. Dieses Jahr im Mai hat er seine Frage wiederholt und ich habe ja gesagt.

Wir, ich und mein Mann haben die Vorbereitungen mit viel Aufregung erlebt. Wir waren aufgesetzt das wir an der Grenze viele Stempel in unsere Zoltpapiere bekommen und wir hofften so auf eine Gute Zurückreise. Wir waren sehr gespannt wie die Leute aus Ering die Bilder aus Ungarn und der Landschaft annehmen. Nach einer guten Ankunft haben sie uns sehr Freundlich im Infozentrum erwartet. Mit wenig Englisch und noch wenigen Deutsch kenntnissen haben wir unsere "Erlebnis" Reise erzählt, den langen anhaltenden Regen, die vielen Stempel, danach sind wir in unsere kleine Pansion gegangen.

Bei einer sehr vetten Familie den Reichenbacher haben sie uns für einer wache untergebracht. Die dort verbrachte Zeit war voller Überraschungen. Es war dort wie in einer Familie wir haben die Tage genossen. Wir haben mit dem Hausherrn und dessen Sohn Bier getrunken, mit der ganzen Familie an manchen Nachmittagen Kaffee getrunken.

Nicht nur die Ankunft war sehr "heiß", sondern auch die Tage, die Wärmere Kelidung konnte also im Kaffer bleiben. Wir haben uns sehr gut gefühlt.

Bei der Ausstellung haben mich auch Überraschungen getroffen. Weil auch ein anderer Photograph seine Bilder ausgestellt hatte. Der Junge Franz Kökény ungarischer Abstammung, hat Blumenbilder ausgestellt. Die Ausstellung war ein großer Erfolg. Er sah sehr gut aus, die ungarischen Landschaftsbilder und die deutschen Blumenbilder. Die Veranstaltung hat Gottfried Strahberger der Sponsor mit einer Rede eröffnet, danach hat Imme Rosenberg den Lebenslauf beider Photographen erzählt. Bei der Eröffnung waren wir ungefähr 50 Leute. Ich habe auch eine kleine

Überraschung mitgebracht ungarisches Salzgebäck mit Kase und BB-Sekt. Am ersten Tag waren ungefähr 850 Besucher in eine Woche ungefähr 3000 Besuchen laut Gästebuch. Mein Größtes Erlebnis war dort das die Leute auf der Straße in Ering, in den gaststätten mir gratuliert haben. Vor wo wussten sie wer ich bin?

In den hier verbrachten 9 Tagen, haben sie sogar meine gedanken gelesen. Hiermit möchte ich mich bei Peter Hoffmann und seinen Freunden, das Infozentrum und dessen Arbeitern, sehr herzlich bedanken! Ich danke für Schönen dort verbrachten Abende, das lustige Bier trinken aus dem Löcher Krug! Wir haben die Videos von Csengele angeschamt. Etliche Abende waren wir mit sprachlichen Problemen. Mit ungarischen, deutschen und englischen Wörter und mit unseren zehn Fingern haben wir uns verständlich gemacht. Wir haben uns sensatzionel gefühlt!

Am Tag haben wir die kelinen Städtchen angeschamt, das Europareservat, ich habe viele Fotos von Ering und der umgebung gemacht. Wenn ich Zeit habe werde ich sie auch Zeigen.

Mit schweren Herzen sind wir nach der Ausstellung und dem Urlaub nach Hause gekommen. Wir haben von unseren neuen Freunden Abschied genommen, Thomas und sein Frau haben uns mit Geschenken überhäuft. Im Auto auf dem Rückweg haben wir uns entschlossen, das wir ein nächstes mal wieder hierherkommen. Die Leute und die schöne Gegend bleiben unvergesslich.

Ich möchte mich bei dem Europareservat, bei den Eringer Infozentrum, bei Peter Hoffmann, Imme Rosenberg und bei Beate Brunninger für die gute vorbereitung für die Ausstellung bedanken. Und ich möchte mich herzlich bei Maria Reichenbacher und der ganzen Familie, bei Arthur und Freunden, Thomas und seiner Frau den Bürgermeister von Ering und seiner Frau bedanken!

Maria Nacs-Kovacs

Önkormányzati ülés

Csengele önkormányzata 1999. augusztus 24-én tartotta soron következő ülését.

Első napirendi pontként a Kisteleki Rendőrkapitányság képviselőjében Vincze Sándor rendőr hadnagy, közrendvédelmi és közlekedési osztályvezető tartott beszámolót Csengele község közrendjéről és közbiztonságáról.

Elmondta, hogy 1997-hez viszonyítva 1998-ban 24,15 %-kal emelkedett az ismertté vált bűncselekmények száma. A nyomozás eredményességi mutatójára 40,3 %-ról 52,74 %-ra, az ismeretlen tetteses felderítési mutatója 34,98 %-ról 51,38 %-ra emelkedett.

1998-ban összesen 34 ügyben kellett nyomozást indítani. Ezek döntő többsége (29 eset) vagyon elleni bűncselekmény volt. Az idei esztendő első felében az arányok eltolódtak, a lopások száma 75 % körül mozog.

Ez év márciusában nagy felháborodást váltott ki a csengelei benzinkutas elleni támadás. Az emberölési ügyben széleskörű összefogás eredményeként sikerült az elkövetőt felderíteni és elfogni.

Az illegális munkavállalás felszámolására heti rendszerességgel idegenrendészeti akciókat tartanak. Ennek során az elmúlt évben 5, ez év első felében 4 román állampolgár került kiutasításra Csengele területéről.

Az elmúlt és az idei évben halálos közlekedési baleset Csengele területén nem történt. 1998-ban 3 súlyos, 2 könnyű sérüléses és 6 anyagi káros baleset volt a községben, míg az idén 3 súlyos, és 1 anyagi káros került regisztrálásra.

Vincze hadnagy szólt a polgárőr mozgalom jelentőségéről is. A már említett emberölési ügy miatt az idei szolgálatok száma ugrásszerűen megemelkedett, tekintettel arra, hogy mindennap polgárőr teljesít szolgálatot a benzinkútnál.

A beszámoló összegzése szerint Csengele közbiztonsági

helyzete elfogadható szinten van. A jövőben elsőrendű feladat ennek a fenntartása.

Sánta Ferenc polgármester hozzászólásában elmondta, hogy egyetért a beszámolóval. Megítélése szerint is mindenki a saját bőrén érzi, milyen a közbiztonság. Hiányolta a rendőri jelenlétet - a bűnözőkre koncentrálván. Kérte, hogy ne olyan sűrűn vezényeljék el máshova a körzeti megbízottat.

Valkovics Antal szerint nem lehet mindennap leszerelni a locsolásra szolgáló szivattyúkat. Állandó rendőrt kért Csengelére, mert a polgárőrség egyedül nem ér sokat.

Bitó József azt kérdezte, hogy átlagban mennyi ideig szokták elvezényelni a rendőrt Csengeléről. A régebbi rendőrt, Komjáti Sándort esténként lehetett látni, hogy az utcán sétál. Ezt hiányolja. Kifogásolta, hogy Magyarországra mindenfajta népség jöhet, mert túlzottan humanusak vagyunk. Dicsérte a rendőrség munkáját az emberölési ügyben, de jobb felderítést vár a vagyon elleni bűncselekményeknél. Összegezve jónak ítélte a rendőri munkát.

Ifj. Kormányos Sándor az iránt érdeklődött, hogy áll a nyomozás az önkormányzat sérelmére elkövetett betörésben. A válaszból elhangzott, hogy a nyomozást 2 hónap után megszüntették, mert az elkövetőt nem sikerült felderíteni. Újabb adat esetén az elévülésig előveszik az ügyet.

Ifj. Kormányos elpanaszolta azt, hogy Szegeden háromszor törték fel a kocsijukat, és 5 órát kellett várniuk, míg a panaszukkal foglalkoztak. Azt javasolták neki, hogy ne menjen Szegedre autóval. Vincze hadnagy szerint ilyen Kisteleken nem lesz.

A polgármester összefoglalásként elmondta, hogy a Kisteleki Rendőrkapitányság pozitívan áll hozzá a község közbiztonságához. A nagy tanyavilágra való tekintettel megismételte, hogy ténylegesen itt dolgozó körzeti rendőr kellene Csengelére.

Második napirendi pontként a polgármester a két ülés közötti fontosabb eseményekről számolt be.

Elkészült a Csengele-Jászszentlászló közötti földes út kiegyenesítése. Ez pénzbe nem került, a kitermelt fáért végezte el a vállalkozó a munkát. Az önkormányzat pályázaton szeretne pénzt

szerezni ezen út aszfaltozásához, mert sok érv szól emellett.

A közelmúltban három dűlőutat töltöttek fel, illetve javítottak meg. Alsó-Csengelén példaértékű volt az összefogás.

Két utca megépítésére és egy utca felújítására nyert pénzt az önkormányzat. A földmunkákat már meg is kezdték.

Végezetül a polgármester megköszönte Willi Dinstühler német állampolgár 120.000 Ft-os adományát, amit parkfejlesztésre és dűlőút javításra adott.

Valkovics Antal megkérdezte, hogy a II. számú orvosi rendelőnél kialakított fizioterápiás kezelőhelyiség miért nem üzemel? A polgármester válaszában elmondta, hogy 400.000 Ft-os költséggel építette fel a helyiséget az önkormányzat. Az orvos kérte a berendezést is, amiről eredetileg szó sem volt. Nem tudja, hogy miért nem üzemel még a kezelőhelyiség. Az önkormányzatnak az az alapelve, hogy mindkét vállalkozásban dolgozó orvost egyenlően támogatja.

Bitó József felvetette, hogy az önkormányzatnak el kellene döntenie, hogy a kiskunmajsai vagy a jászszentlászlói utat akarja megépíteni. Úgy tűnik, a majsai önkormányzatnak nem is igen fontos a kivitelezés.

Sánta Ferenc megjegyezte, hogy a jászszentlászlói út kivitelezése megvalósíthatóbbnak látszik, mivel az út is rövidebb. A majsaiak a terveket meg sem újították.

Valkovics Antal szerint fel kell mérni az esélyt, és az alapján kell döntenie.

Vincze János biztosabb megvalósulást lát a jászszentlászlói útnál, mert kevesebb a költség.

Franczia Jenőné megbízott jegyző szerint a Polgármesteri Hivatal minden pályázati lehetőséget megragad, be biztos nyerést nem lehet garantálni. Szerinte a jászszentlászlói önkormányzat is szeretné az összekötő út aszfaltozását.

Kiss Nándor szerint a jászszentlászlói útnak jobbak a kapcsolódási lehetőségei, és kis kerülővel Kiskunmajsára is el lehet arra jutni.

Az önkormányzat végül egyhangú szavazással eldöntötte,

hogy a továbbiakban a jászszentlászlói összekötő út megvalósítását tűzi ki céljául.

Következő napirendi pontként Heim Géza iskolaigazgató tartott beszámolót az iskolai évről. A 23 oldalas írást a képviselők előre megkapták, volt idejük áttanulmányozni. A beszámoló annyira szakmai jellegű, hogy annak részletezésére nem térek ki.

Írásbeli anyagát kiegészítette azzal, hogy a közoktatási törvény nagymértékben módosult. Az első osztályban jó eredményt hozott a NAT bevezetése. A lelassult tempó miatt több lehetőség van a gyakorlásra. A nyáron 40 gyermek jól sikerült táborozáson vett részt. Személyi változás annyi történt, hogy egy tanár áthelyeztette magát, de számítástechnikai óraadó tanárként továbbra is tanít Csengelén. Próbaidőre felvettek egy magyar-történelem szakos tanárnőt, aki kijár Csengelére. Jelenleg egy gyermekre éves szinten 135 ezer forint költség jut, ebből csak 95 ezer az állami normatíva. Jövőre talán emelkedni fog a központi támogatás.

Sánta Ferenc polgármester szerint részletes beszámoló készült. Nagy dolognak tartja, hogy a tanulók közül 27 kitűnő és 28 jeles lett, és nem bukott senki. Örül annak, hogy sok nyolcadikos tovább tanul, többen mezőgazdasági területen. Az iskola nyolc számítógépére nagy szükség van, mert ez képviseli a jövőt és nagy igény van rá. Összességében jónak itéli a beszámolót.

Valkovics Antal az iránt érdeklődött, hogy Kistelekhez viszonyítva milyen a számítógépes ellátottság. Heim Géza szerint Csengelén 8, a kisteleki Rákóczi iskolában 3, a Petőfiben 8 gép van, jóval nagyobb gyermek létszámmal. A gépeket fokozatosan kell felújítani, mert 1-2 év alatt elavulnak.

Az önkormányzat és az iskola közötti jó kapcsolatot mutatja, hogy a képviselő-testület egyhangú szavazással elfogadta az Általános Iskola beszámolóját.

Következő napirendi pontként az 1999. első félévi költségvetés megvalósulását tárgyalta az önkormányzat.

Az első félévben 60.837.000 Ft kiadása és 57.608.000 Ft bevétele volt az önkormányzatnak. A kiadások vonatkozásában ez

46.2 % teljesítést mutat, ami összességében kedvező. A bevételek vonatkozásában a teljesítés 43,8 %, ez negatívumként értékelhető.

Valkovics Antal megkérdezte, hogy milyen címen emelkedett a polgárőrség támogatása. A válaszban elhangzott, hogy a közösségi rendezvényeket támogatták és a jól dolgozó polgárőröket jutalmazták.

Bitó József megjegyezte, hogy a nehézségek ellenére rendben volt a költségvetés.

Vincze János hozzászólásában elmondta, hogy néhány éve a meg nem értés miatt nehezen ment a csatornázás, de most az esőzésekkor nem volt probléma. Kisteleken nem foglalkoztak vele, meg is volt a baj.

Kormányos Sándor felvetette, hogy jó lenne folyamatosan nyitva tartani a szemételepet. A polgármesteri válasz szerint nem lehet mindig nyitva, mert őrt kell állítani. Hozzá kell szokni a nyitva tartáshoz, mert ha központi szemétszállítás lesz, akkor csak heti egy alkalommal fogják elvinni a szemetet.

A képviselők egyhangú voksolással elfogadták a pénzügyi beszámolót.

Az önkormányzat módosította az 1999. évi költségvetési rendeletet. Ennek során megállapításra kerültek az óvodai étkeztetés térítési díjai. Ezek a következők:

- gyermek (napközis ebéd)	123 Ft
- gyermek (nem napközis ebéd)	140 Ft
- óvodai ellátás (reggeli, ebéd, uzsonna)	169 Ft
- Felnőtt (közalkalmazott, köztisztviselő, szoc. gondozott)	175 Ft
- felnőtt lakosság, vendég	200 Ft
- óvodai konyhai dolgozó	140 Ft

Az előterjesztéseknél az önkormányzat határozatot hozott tehetséges fiatalok felsőoktatási tanulmányainak támogatására. Évi 50.000 Ft-os alapot hozott létre, melyet további 50.000 Ft-tal a központi költségvetés is támogatni fog.

Az önkormányzat átmeneti gyermekvédelmi támogatás címén tankönyvvásárlási támogatásra 170.000 Ft-ot biztosított. A középiskolások iskolalátogatási igazolás alapján személyenként 3000 Ft-ot kapnak. Az első kifizetés szeptember 7-én lesz.

Sánta Ferenc közölte, hogy a focisták kérték a támogatás emelését, mert egy osztállyal feljebb kerültek, és most már ifi csapatuk is van. Az önkormányzat az eddigi havi 45 ezer forintos szponzorálást 60.000 Ft-ra emelte.

Vincze János képviselő

● *Újra itthon*

"Gyökereim ide parancsolnak"

Papp Istvánnal, a csengelei szolgáló legényből lett götebörgi karosszerialakatossal két évvel ezelőtt készítettünk egy hosszabb interjút. "Pipás" Pista nemrégén újra falunkban járt. Ezt az alkalmat kihasználva újra a mikrofon elé ültettük.

Tegnap láttam egy német rendszámú autót is a szülei házánál. A rokonsághoz tartozott az is?

- Igen. Húgomnak a két fia és a volt férje volt vele. Freiburgból, Németországból jöttek. A francia határ mellett élnek. Mindegyik gyerek beszél magyarul, bár ők már kint születtek. Minden nyáron Magyarországon találkoznak a rokonsággal. Erős kötődést éreznek a szülőhaza iránt, magyarnak vallják magukat. Mi öten vagyunk testvérek, és annak ellenére, hogy Németországban, Svédországban vagy Magyarországon élünk, a rokoni szálakon kívül összeköt az anyanyelv is.

Ön évente jár haza?

- Évente, nagymértékben az idős anyám, nagynénéim miatt. A gyökereim ide parancsolnak.

Ritkán látja Csengelét, tehát rálátása van a falu fejlődésére. Szépül-e a falu?

- Mindig az 50-es évekbeli képpel hasonlítom össze, akkor tettem be a lábam először a községbe. Minden évben szebb és ápoltabb

benyomást kelt bennem a falu képe, ez a tényleges törődés jele. Valószínű, hogy a vezetés és a falu lakossága is ráébredt a tisztaság és a szépség jelentőségére. Minden mozgalom nélkül, csak a szépség keresése vezérli az embereket. Ez látszik a házakon, a középületeken. Az a benyomásom - ezt sugallja az egész falu külső megjelenési formája -, hogy sikerült valami harmonikus képet a lakossággal a vezetésnek összehozni.

Svédországban is vannak falvak?

- Vannak, vannak. Sokkal kisebbek is, mint itt. Nincs olyan jellegzetessége, hogy egy magas templom köré épül, hanem elég 1-2 ház is. De ott viszont a falu neve is egy történelmi időt idéz.

Össze tudja hasonlítani Csengelét egy svéd faluval?

- Talán Dél-Svédországban. Az építkezési mód nagyban különbözik az ittenitől, nagyon sok faépület van. Fából épülnek a falvak, a községek. Mondhatnám azt is, hogy egy magyar falu csak itt létezhet a Duna-Tisza közén.

Két évvel ezelőtt mondta, hogy Svédországban magas az életszínvonal, de az adóterhek is nagyok. Az eltelt idő alatt változott-e valami?

- Mint vállalkozó, eléggé keményen érzem a változások hatásait. Ez idő alatt Svédország bekerült a Közös Piacba. Az ígéretek közül, amik a belépés megszavazásához kellettek, nem sok minden valósult meg. A munkanélküliség nem csökkent; a külföldi tőke nem hogy beáramlott volna, hanem pont fordítva. A nagy tradicionális svéd cégek - mint a Volvo, a Saab - külföldi tulajdonba mentek át. A vállalati központok Londonba vagy éppen Brüsszelbe kerültek, ami maga után vonta az adóbázis gyengülését is. A közembert hasonló apátia uralja, mint ami pár évvel ezelőtt Magyarországon volt. Természetesen a politikai vezetés, az ottani rendszer ügyel arra, hogy az ellenkezőjét próbálja bizonyítani a sajtón, rádión, tévén keresztül, de minden festegetés ellenére az ember általában a saját bőrén szokta érezni a változásokat.

Az Olof Palme-gyilkosságról van-e újabb információ?

- A régi teóriákat játsszák újra. Semmi új információ nincs. Régebben voltak bizonyos nyomok, amelyeket a rendőrség nem

használt ki, félretette. Ilyen volt egy svéd jobboldali, úgynevezett rendőri nyom, ami a titkosszolgálatához vezetett, amit nem derítettek ki kellőképpen. A sajtón keresztül időnként újra él az igény, hogy keressék tovább a gyilkost, menjenek ezeken a nyomokon, de úgy látszik az ügyészségnek vagy a politikának más az érdeke. Most megint a kurdok ellen irányult a gyanú. Az elmúlt hetekben egy magáncég folytatott bűvárkutatást Stockholm csatornarendszerében, keresték a gyilkos fegyvert. Találtak is fegyvereket, de egyik sem az volt.

Palme a 70-es években érte el politikai csúcsát, az úgynevezett Palme-komisszióval. Ez egy törekvés volt arra, hogy a Skandináv országokban egy atomfegyver nélküli övezetet hozzanak létre. A NATO norvégiai és dániai támaszpontjairól is ki kellett volna tiltani az atomfegyvereket, de egyben a szovjet Murmanszkból, a Kola-félszigetről is. Ez a törekvés Amerika és Szovjetunió ellen fordult. Két nagyhatalmi érdekütközést hozott létre Palme. Mint államférfit, Palmét az USA soha nem ismerte el. Soha nem fogadta őt az amerikai elnök hivatalosan. Ez visszavezethető a vietnami háborúra, amikor a tömegtiltakozást ő vezette, és országa befogadta a dezertőröket.

Kezd olyan rejtélyes lenni, mint a Kennedy-gyilkosság!

- Sok a hasonlóság közöttük. Elsőként Gorbacsov hozta párhuzamba a Kennedy-gyilkossággal. Palme lefegyverzési törekvése hatalmi érdekeket fenyegetett.

Hány éve van kint Svédországban?

- 24 éve.

Akkor marad is kint?

- 12 évem van még a nyugdíjig, ez gyorsan el fog menni. A földi javak halmozását elvettem, az életminőséget nem vetem alá az anyagi javak hajsolásának. Inkább megpróbálom értelmesen kihasználni azt az időt, amim még hátra van. Éltető távolabbi elképzelésem - a gyerekeimnek is -, hogy mindenképpen hazatérek Magyarországra. Ha a szülőhazám is bekerül a Közös Piacba, akkor ugyanazokat az előnyöket élvezhetném itthon élve, mint Svédországban. Ez valószínűleg haza fog bennünket hozni.

Ha nem lépünk be az Európai Unióba, akkor is hazajönnek?

- Nekünk megvan mind a két állampolgárságunk. Ezt már azzal a céllal is kértük vissza, hogy a jogi alapokat is megteremtsük. Magyaroknak érezzük magunkat, mindenképpen ide szeretnénk tartozni. Sokszor megfordul a fejemben - különböző adó vagy hivatali okok miatt -, hogy tiltakozásul vissza kellene adnom a svéd állampolgárságot, hogy köszönöm szépen, elég volt.

Gyerekek? Hogy vannak?

- A fiam tegnap volt itt. Ő 21 éves, kijárta a járműtechnikai középiskolát. A Volvo szervizében autószerelőként dolgozik. Ő per pillanat meg van elégedve a sorsával. Svéd kislány kapcsolata van, aki itt volt tegnap és meglátogatta a családot, megismerte a rokonságot. Az ő édesanyja lengyel, az apja svéd hajóskapitány. A fiam helyzetébe belegondolva, valószínűleg őneki már valamivel közelebb van Svédország, mint nekünk, de az ő szíve, lelki vonzódása mindenképpen Magyarország. A lányunk szeretne Magyarországon munkát kapni, de nem sok remény van rá. Piackutatónak tanul. A budapesti IKEA-nál keresett állást. Nem kellett volna fizetést adniuk, mert a svéd iskolától kapta volna, de így sem ment.

Milyen közösségi életet élnek?

- Mondhatnám azt, hogy meglehetősen aktív magyar életet élünk kint, úgy egyházi vonalon, mint civil szervezeti vonalon. Katolikus mivoltunk ellenére a protestánsoknál is egyházi tisztséget töltünk be. Ennek nagyrésztben nem is vallási okai vannak, hanem inkább az anyanyelvi igehirdetés. Az anyanyelvi összetartást kell életben tartanunk. Míg ez megvan, addig a kinti emigráció él. Abban a pillanatban, amikor az iskoláink, óvodáink megszűnnek anyanyelven működni, ez az emigráció felszámolásának az első jele. Élő példa rá az észak-amerikai magyarság helyzete. A század első felében létrehozták a magyar iskolákat, templomokat, amik a 70-es, 80-as évekre csak nevükben magyarok. Mintegy dokumentációja a kint élő magyarság pusztulásának, asszimilálódásának. Úgy látom, hogy a társadalom is szegényebb lesz azáltal, hogy egy tömeggé válunk, nem tartjuk meg sajátosságainkat. Amint én, a kivándorolt magyar

próbálom megjátszani a svédet, a svéd számára elveszítem minden egyéni jellegemet. Mint rossz svédet nem fog elfogadni, ugyanakkor feladtam mindenemet, ami érték volt bennem.

Érdekes volt egy összejövetelünk Stockholmban november 9-én, amikor a Magyar Házat avattuk fel. Az épületet teljesen önerőből, országos gyűjtésből fizettük, és felajánlottuk a helyet egy magyar intézet létrehozásához.

Kontesz Józsefné - Molnár Mihály

(folytatás a következő számban)

A polgárőrök elfoglalták Eger várát

A Csengelei Polgárőr Csoport ezévi kirándulását a borok városába, Egerbe szervezte. 35 fős csoportunk szombaton dél körül érkezett meg a tett színhelyére. Mi is, mint hajdanán a törökök, Maklár felől érkeztünk.

A buszon mindenki csipegetett az otthoni elemózsziából, mégis sokunknak jól esett a Szépasszony-völgyi ebéd. Szemrevételeztük az esti bevetés helyeit, a pincéket. Rövid szabad program után megrohamoztuk a várat. Jó nekifutással, mert a busznak nem találtunk a közelben parkolót. A csodálatos kilátás a városra, a kazamaták, a panoptikum viaszfigurás varázsa elbűvölt mindannyiunkat. Sajnos a múzeumok korán zártak, azokat nem tudtuk megnézni. Este a kellemes hangulatot sétálással, vacsorával, borkóstolóval emeltük. Az este 10-kor zárni akaró borpincét fél 12-ig bírtuk nyitva tartatni. A mulatozó társaságot jó egy kilométeren keresztül elkísérték a cigányzenészek - a pénz nem számított.

Másnap a Szalajka-völgy felé vettük az irányt, ahová kisvasúttal kaptattunk fel. Néhányan merészen ellátogattunk az

Egy Szépasszony-völgyi pincében...

(fotó: Molnár Mihály)

ősember barlangjába. A már lakatlan helyre eszméletlenül meredek, hosszú út vezetett. Felfelé fullasztó volt a túra, lefelé életveszélyes. A hatalmas, gidres-gödrös és túlságosan légkondicionált "lakosztályban" alaposan felfrissültünk. Törtük a fejünket, elődeink hogyan hozták fel ide napi zsákmányukat. Igencsak edzett pasasok lehettek.

A cigányzenészek itt is megtalálták a csapatunkat. A kisvonat zeneszóval indult vissza a kiindulási helyre. Ebéd után ki lehetett nyitni a bukszákat, a zsbvásár forgatagában kiválasztani a megfelelő emléktárgyakat.

A felejthetetlen kirándulásért köszönet illeti Csókási Tibort, aki a buszt biztosította hozzá, illetve ifj. Csókási Tibort, aki a sofőrséget vállalta!

● *A gyógytornász ajánlja*

Gyógytorna nyáron

A nyári főszezon közepén nem is lenne aktuálisabb téma, mint a gyógyfürdők. A mélyből feltörő vizek gyógyító hatását már nagyon régóta ismerjük. Alkalmasak ivókúrára és fürdőkúrára egyaránt.

A meleg vizek azon kívül, hogy izomlazító hatásuk van és így egy jót lehet pihenni bennük, ásványanyag tartalmuknál fogva bizonyos betegségekre nagyon jól hatnak. Ezt bizonyítja az is, hogy a gyógyfürdőkbe orvosi beutalóval is el lehet jutni, ha a betegség indokolja.

Mivel az egyes betegségek komplex kezelést igényelnek, és ezek a kezelések kiegészítik egymást, így a gyógyfürdőkben is alkalmaznak fizioterápiás eljárásokat és gyógytornát is. Itt lehetőség van a víz alatti kezelésekre - pl. tangentor, illetve víz alatti gyógytorna - is. A víz felhajtó erejét kihasználva jól tornáztathatók a medencében azok a betegek is, akik egyébként a koruk vagy a betegségük miatt a szárazon meg sem tudják emelni pl. a végtagjukat.

Rendkívül jól használható a víz a törött vagy műtött alsó végtag esetén, amikor fokozatos terhelés után tanítható meg a beteg újra járni. A nyakig érő vízben ugyanis szinte alig jut terhelés a láb ízületeire, míg a derékig vagy térdig érő víznél nő az ízületekre ható erő.

A gyógyfürdőkben alkalmazott fizioterápiás kezelések közül megemlíteném a súlyfürdőt, amely nagyon jól hat a zsibbadásos, illetve a kivetülődő fájdalokra. A meleg vízben ellazulnak az izmok, a súlyok miatt pedig a csigolyák minimális távolítása következtében a nyomás alól felszabadíthatók a gerincből kilépő idegek, így a fájdalom csökken.

A masszázsnek is igen fontos szerepe van a gyógyító kezelések sorában. A test felületén meghatározott fogásokkal mechanikus ingert adunk. A masszázs a legrégebbi gyógyeljárások

közé tartozik. Hippokratész maga is alkalmazta a masszázst, és szerinte minden orvosnak ismernie kellett.

Nagyon vigyáznunk kell a gyógyfürdős kezelésekkel, mert a víznek is és a kezeléseknek is vannak ellenjavallatai. Ilyen pl. a magas vérnyomás.

Ezért mielőtt a kánikulában úgy döntünk, hogy egy kellemes nyaralást, felüdülést szeretnénk egy gyógyvizes helyen, ahol télire egy kicsit a kezelésekkel felkészíthetjük a beteg ízületeket, csontokat, mindenképpen orvosi vélemény szükséges.

Kormányosné Váradi Ildikó

Foci krónika

A megye II. osztályban folytatja Csengele

1999. aug. 22. Csanytelek - Csengele 6:0 (5:0)

Vezette: Csuka. 220 néző.

Csengele: Kucsora, Ambrus, Szabó, Czeigerschmidt (Pipicz 35.), Francia, Vígh (Losonczy 65.), Szanka, Sejben, Ádám, Kovács, Góra.

Nálunk jobb csapat sem bírta volna el négy kezdőjátékosának a hiányát.

Ifjúságiak: Csanytelek - Csengele 1:0

Kun-Szabó Tibor

Visszatekintő

Ezeket írták Csengeléről 65 éve:

Egyhónapi fogház a passzus meghamisításáért

Ifj. Kocsis István 22 éves csengelei földműves legény a múlt év decemberében egy lovat adott el a kiskunmajsai vásárban, a ló születési évét azonban előzőleg kijavította a járlatlevélben 1914-ről 1919-re. A járlatlevél átírása Csengelén történt, ahol a hamisítást észre is vették. Kocsis ekkor Bubla István járlatlevélkezelőnek 2 pengő jutalmat ígért, ha okirathamisításért nem jelenti fel őt. A tisztviselő a pénzt nem fogadta el, hanem megtette a feljelentést Kocsis ellen.

A szegedi törvényszék Gömörj-tanácsa szombaton tárgyalta az ügyet és ifj. Kocsis Istvánt közokirathamisítás és megvesztegetés vétsége miatt egyhónapi fogházra ítélte.

(Megjelent a Tanyai Újság 1934. szeptember 9-i számában)

Ezt írták Csengeléről 60 éve:

Elfogták a csengelei kisleány gyilkosát

Az elmúlt héten - mint ismeretes - Felsőtanyán a csengelei erdőszélen vérbefagyva találták Nagy Antal 9 éves pásztorfiút, akit söréttel töltött vadászfegyverrel halálra sebeztek.

A kisleány egyik jómodú gazdánál szolgált mint pásztorfiú s aki este 9 óra tájban ért az erdő alá, amikor a halálos lövés benn az erdőben eldördült.

A kisleány olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a sebeibe behalt.

A felsőtanyai rendőrség őrizetbe vette Túri Ferenc csengelei napszámost, aki kihallgatása során bevallotta, hogy ő lőtte le a kisleányt. Elmondotta, hogy a szóban forgó este lesben állt az erdőszélen és a hirtelen feltűnő kisleányt nyúlnak nézte, majd meggondolatlanul feléje lőtt. Amikor a tévedését észrevette, elszaladt és mostanáig az erdőben bujdosott.

Túri Ferencet kihallgatása után a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek, amely gondatlanságból okozott emberölés büntette miatt emel vádat ellene. Ezenkívül még külön büntetik orvvadászatért is.

(Megjelent a Tanyai Híradó 1939. augusztus 20-i számában)

Hirdetések

Fodrászüzletemben szeptember 6-tól kezdődően minden hónap első hétfőjén manikúr-pedikúr szolgáltatás vehető igénybe nők és férfiak részére. Bejelentkezés a 06-30/9 675 079 telefonszámon vagy személyesen Baranyi Ildikónál.

Csengelén a csatorna belső felénél hobbikert eladó! Érdeklődni: Sánta Ferencnél a Csengele, Dózsa u. 7. szám alatt vagy este a 286 056 telefonszámon.

.....

Olcó ruházati cikkek vására a Turkálóban!

A virágbolt melletti üzletünkben nagy választékban talál különféle ruházati cikkeket, melyeket 800 Ft/kg áron vásárolhat meg.

Mindennap újabb áruk!

Nyitva tartás:

Keddtől péntekig: 7.30 - 12 és 14 - 17

Szombaton: 7 - 12

Várom kedves vásárlóimat!

Szekeres Róbert

.....

Lada combi alkatrészek bontásból eladók! Érdeklődni: Gémes Antal Csengele, Tanya 13. ☎06-30/2 147 695

Eladó a Csengele, Móra Ferenc u. 1/A. szám alatti 3 szobás, összkomfortos családi ház 640 □-öl kerttel. Érdeklődni a helyszínen vagy a 286 015 telefonszámon lehet.

Eladók: 3 db egytengelyes pótkocsi (80.000 Ft/db), 1 db verseny és 1 db férfi kerékpár (6000 Ft/db), Polski Fiat 1500 bontásra (45.000 Ft), valamint 1 db olajégőfej. Érdeklődni: Balogh János Csengele, Tanya 210. ☎06-30/9 670 360

Szántást, tárcsázást, trágyaszórást, műtrágyázást, vetést, aratást és homokhordást vállalok.

Csókási Tibor ☎ 06-30/9 950 270

Mercedes tehergépkocsival mindenfajta teherszállítást 15 tonnáig vállalok. Érdeklődni lehet: Csókási Ferenc Csengele, Felszabadulás u. 26. ☎ 286 102

Árpa, kukorica, búza, zab, rozs vetőmag, köles kis és nagy tételben, továbbá tápok és örlemények kaphatók a csengelei vasútállomásnál lévő Kisbetérő terményboltjában (Kistelek, Tanya 312.). Nyitva 6-tól 18 óráig. Hétfő szünnap.

Fotó szaküzlet Kisteleken, a posta mellett!

- **Igazolványkép 3 perc alatt!**

- **Fénymásolás A3 és A4 méretben!**

- **Gyermeksorozat, ballagás, esküvő-lakodalom, egyéb rendezvények felvétele.**

- **Fényképezőgépek, filmek, elemek, albumok, képkeretek nagy választékban kaphatók!**

- **Fényképezőgép javítás, szaktanácsadás.**

- **Filmkidolgozás 1 nap alatt!**

Nacsa Jánosné fényképész

Kistelek, Kossuth u. 1.

rádió☎06-60/488 324 ☎(este) 329 659

Családi eseményekre (lakodalom, ballagás stb.) 220 volttal működő hűtőkocsit lehet bérelni Csókási Lászlótól a Csengele, Petőfi u. 20. szám alatt. ☎ 286 082

Mindennemű szemes termény tisztítását vállalom. Ezen kívül szivattyúk javítását és felújítását, valamint terményszállító csigák készítését rövid határidőre vállalom.

Varga Mihály Kistelek, Tanya 345. szám
☎ 259 990 rádió 06-20/9 364 061

Táp-takarmány kereskedésében tüzelő- és építőanyagot (PB-gáz, betongerenda, cserép, téglá, kőpor, cement, mész, faanyag, sóder stb.) is árusítok. Előrendelés esetén néhány napos határidővel házhoz szállítom a megrendelt anyagot. Gyors kiszolgálás, kedvező árak!

A nyitvatartási rend: keddtől péntekig 7-től 16 óráig, szombaton 7-től 12 óráig.

Baranyi József kereskedő Csengele, Arany J. u. 1.
☎ 286 241 rádió 06-30/9 670 366

Háztáji gépekhez való alkatrészek gyártását (fogaskerek stb.) vállalom. PB-gáz szabványos csatlakozó (pörkölőhöz stb.) állandóan kapható.

Dénes Balázs vállalkozó
Csengele, Felszabadulás u. 3.
☎ 06-60/487 337 és 06-60/471 858

A Csengelei Polgárőr Csoport támogatóinak
havonta kétszer megjelenő lapja

Kiadja és sokszorosítja: Csengelei Polgárőr Csoport Felelős kiadó: Kucsora Péter
Szerkesztőség: 6765 Csengele, Felszabadulás u. 2/A. e-mail: csengele@deltav.hu
Alapító szerkesztő: Molnár Mihály Felelős szerkesztő: Kontesz Józsefné

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

»OBSERVER«

OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.

1081 Budapest, VII. ker. Auróra u. 11.
Telefon: 3 034 738 Fax: 3 034 744
<http://www.observer.hu>